

**ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ
МИСТЕЦТВО
В НАЦІОНАЛЬНІЙ СИСТЕМІ
ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ:
СУЧАСНИЙ ДОСВІД
І ПЕРСПЕКТИВИ**

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
І Всеукраїнської
науково-практичної
конференції**

**18-19 березня 2021 року
м. Одеса**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
Художньо-графічний факультет
*Кафедра теорії і методики
декоративно-прикладного мистецтва та графіки*

**ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО
В НАЦІОНАЛЬНІЙ СИСТЕМІ
ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ:
СУЧАСНИЙ ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ**

Тези доповідей
І Всеукраїнської науково-практичної
конференції

*18–19 березня 2021 року
м. Одеса*

Одеса
«Астропринт»
2021

УДК 745/749:37(477)(062.552)
Д28

Координатор проєкту **О. В. Ткачук**

Упорядники, відповідальні секретарі:
кандидат педагогічних наук, доцент **О. В. Ткачук**;
старший викладач **Т. С. Штикало**

Друкується за рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (*протокол № 12 від 31 травня 2021 р.*)

Д28 **Декоративно-прикладне мистецтво в національній системі**
художньо-педагогічної освіти: сучасний досвід і перспективи : тези доповідей І Всеукраїнської науково-практичної конференції (18–19 березня 2021 р., м. Одеса) / коорд. проєкту О. В. Ткачук ; упоряд., відп. секр. : О. В. Ткачук, Т. С. Штикало ; ДЗ «Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського». — Одеса : Астропринт, 2021. — 92 с.

ISBN 978–966–927–738–1

У виданні представлено тези І Всеукраїнської науково-практичної конференції, що відбулася 18–19 березня 2021 року в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» з ініціативи кафедри теорії і методики декоративно-прикладного мистецтва та графіки. Конференція збирала воедино досвід митців-просвітників, викладачів мистецьких освітніх закладів різних рівнів, діячів культури і мистецтв задля налагодження діалогу країн і регіонів, популяризації мистецьких традицій, виявлення ролі декоративно-прикладного мистецтва в розвитку сучасної художньої освіти.

УДК 745/749:37(477)(062.552)

ISBN 978–966–927–738–1

© ДЗ «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», 2021

скульптури здавалися творіннями самої природи, природними і вічними, немов вони стояли тут століттями, змінюючись і шліфуючись під напором стихій.

У творчість Мура приходять біоморфний сюрреалізм. Подібно до неблаганної сили, яка розкриває бруньки дерев або пелюстки квітів, скульптури Генрі Мура зтягають нас у свій простір, всередину заглиблень, порожнин, дірок. І одночасно відкривають для нас нові простори.

Жіночі фігури скульптор порівнював з природним ландшафтом, в якому коліна і груди нагадували гори, овали плечей і стегон — пагорби, а округлі порожнечі — печери. Художник розміщував свої роботи на відкритих просторах, прагнучи злити їх із навколишнім пейзажем.

У 1945–1986 роках Генрі Мур переважно створював бронзові скульптури, на відміну від попереднього періоду, коли він працював з каменем, деревом, свинцем, частини яких були скріплені туго натягнутими струнами або мідним дротом.

Він був переконаний, що образ вже існує, він закладений в матеріалі, і скульптору лише залишається, слідуючи магії каменю або дерева, випустити його на свободу за допомогою різця. Мова, якою говорив Генрі Мур, була принципово новим явищем для скульптури ХХ століття.

Петрук Роман Ігорович,

доцент кафедри монументально-декоративного
і сакрального мистецтва, Київська державна академія
декоративно-прикладного мистецтва і дизайну
імені Михайла Бойчука, заслужений діяч мистецтв України
artromanpetruk@gmail.com

ПИСАНКАРСТВО В МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ

Ключові слова: писанкарство, поліхромна пластика, декоративно-прикладне мистецтво, мистецька освіта, КДАДПМД ім. М. Бойчука.

Основним завданням ЗВО мистецького спрямування, зокрема Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну (КДАДПМД) імені М. Бойчука, є надання ґрунтовних базових професійних знань та умінь в межах творчої спеціалізації, обраної

студентом. Вагомим аспектом у процесі навчання є осягнення ним досвіду попередніх поколінь, розуміння важливості синтезу теорії і практики, що увінчується виконанням конкретних завдань у різних матеріалах і техніках.

Пріоритетом освітнього процесу в академії є виховання свідомих громадян – фахівців, які будуть відроджувати, зберігати і збагачувати українську національну культуру.

Писанкарство – одне з завдань дисципліни «Поліхромна пластика» на кафедрі монументально-декоративного і сакрального мистецтва (МДСМ) КДАДПМД ім. М. Бойчука; важливість його виконання на II курсі навчання полягає в отриманні студентами досвіду композиційної організації об'ємного простору, дослідженні символічних кодів української орнаментики, їхньої інтерпретації. Особливу увагу зосереджено на методології виконання роботи.

Враховуючи вимоги для мистецьких закладів вищої освіти, а також обрану студентом спеціалізацію – «Монументально-декоративне і сакральне мистецтво», – важливим є поетапний процес навчання студентів, зокрема виховання здатності до самостійного мислення.

Завдання з дисципліни сформовані так, щоб у майбутньому студенти могли виконувати монументально-декоративні твори в різних матеріалах і техніках, враховуючи принципи роботи не тільки на площині, але й в об'ємному просторі (скажімо, куполі храму). Монументальне мистецтво невіддільне від простору, в якому знаходиться; характерним для нього є використання певних прийомів в організації об'єму і площини, художнє трактування образів, використання узагальнень, воно також вимагає абстрагованого мислення, знання символіки і вміння за потреби використовувати її в побудові композиції. У такий спосіб відбувається формування світогляду студентів, їхнє знайомство з традиціями.

У межах виконання завдань з писанкарства увагу молодих мистців акцентують на послідовності виконання роботи, починаючи з ескізу. Під час навчання в академії розкриттю креативних здібностей студентів також сприяє система завдань з фахових дисциплін: композиція, робота в матеріалі, кольорознавство тощо. У цьому контексті особливу увагу приділено вивченню традиційних технік і видів українського народного мистецтва, таких як народний розпис, народне малярство, розпис по склу, іконопис, витинанка тощо. Варто зауважити, що під час розписування писанки важливо використовувати набутий досвід.

Отже, метою нашої роботи є дослідження орнаментики й символіки української писанки, створення авторських ескізів не тільки для поліхромної традиційної писанки, але й для писанки, що виконуватиметься методом травлення (монохромна «біла» писанка). Під час навчання важливо, щоб студенти освоїли методологію виконання та опанували специфіку роботи на об'ємній формі яйця. А також засвоїли, що «монохромне писанкарство» — це робота, котру виконують у техніці воскового розпису методом травлення в оцтовій кислоті, а «поліхромне писанкарство» — у традиційній техніці воскового розпису.

Порожнякова Наталія Євгенівна,

кандидат мистецтвознавства,
викладач-методист Комунального закладу
«Одеський художній коледж імені М. Б. Грекова»,
член Національної спілки художників України
formalizm.max7@gmail.com

ГРА ФОРМИ, ФАКТУРИ І КОЛЬОРУ ЯК МЕТОД ТВОРЧОГО САМОПІЗНАННЯ В СУЧАСНОМУ МИСТЕЦТВІ УКРАЇНИ (НА ПРИКЛАДІ ДЕКОРАТИВНИХ КЕРАМІЧНИХ ПАННО ЛЮДМИЛИ ТУРЖАНСЬКОЇ)

Ключові слова: гра, декоративність, сучасне мистецтво, творчий процес.

У творчості багатьох сучасних українських художників гра є методом творчого процесу самопізнання через мистецтво. Про феномен гри в житті сучасної людини і, тим більше, людини творчої всерйоз замислюються сучасні філософи і психологи. Існують десятки визначень поняття «гра», і здебільшого вони виділяють головні її ознаки — мотив гри лежить не в її результаті, а в самому процесі. Так само і для художника, важливий сам творчий процес, в якому народжуються, виявляються, змінюючи одна одну в нескінченному потоці, нові форми й асоціації.

У творчості сучасної одеської художниці Людмили Туржанської однією з ключових — є тема гри. Вона сміливо експериментує з фактурою і кольором в декоративних керамічних блюдах і панно 2000-х